

УДК 342.25

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2022-44-282>

О. Ю. Лялюк, кандидат юридичних наук, доцент
завідуючий відділу конституційно-правових про-
блем НДІ державного будівництва та місцевого
самоврядування НАПрНУ України
ORCID ID: 0000-0003-1214-0580

П. М. Любченко, Доктор юридичних наук, про-
фесор, головний науковий співробітник Сектору
конституційного та адміністративного права НДІ
державного будівництва та місцевого самовряду-
вання НАПрНУ України
ORCID ID: 0000-0002-1044-4372

ІНСТИТУЦІЙНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ЮСТИЦІЇ

***Анотація.** Стаття присвячена проблемам інституційного забезпе-
чення реалізації повноважень місцевого самоврядування у сфері юстиції,
а також недолікам правового регулювання системи таких повноважень.*

***Ключові слова:** місцеве самоврядування, органи місцевого самовряду-
вання, юстиція, діяльність у сфері юстиції.*

Постановка проблеми. Напрямки діяльності органів місце-
вого самоврядування носять багатовекторний характер. Пред-

метна підвідомчість цих органів переважно виначається Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8]. Водночас існує ціла система законодавчих актів, в яких точечно розпо-рошені відповідні галузеві повноваження органів місцевого самоврядування. Наявність значної кількості таких актів свід-чить про необхідність їх систематизації та спробі закріпити їху чітко обмеженій кількості правових актів. При цьому розгалу-женість таких повноважень ускладнює орієнтування в них, а тому тягне проблеми у правозастосовній діяльності органів місцевого самоврядування. До системи таких повноважень, крім інших, належать і повноваження органів місцевого самовряду-вання у сфері юстиції.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дослідженню повно-важень місцевого самоврядування приділяли увагу П. М. Люб-ченко, С. Г. Серьогіна, А. О. Новак, І. І. Бодрова та інші. Аналіз галузевих повноважень органів місцевого самоврядування у сфе-рі юстиції комплексно не досліджувався, оскільки знаходиться на перетині декількох галузей права – муніципального, консти-туційного, адміністративного, цивільного тощо. Окремі спеці-альні дослідження в цій сфері проводили вітчизняні вчені Ко-бацька Х. І. [4], Гончарук Н. [1, с.32], Дробуш І. В. [2], Желез-няк Н. А. [3]

Мета статті. Враховуючи, що сфера юстиції є однією з най-важливіших сфер, пов'язаних з наданням публічних послуг населенню, забезпеченням прав і свобод людини і громадянина, тому наразі важливо системно проаналізувати інституційні та функціональні проблеми, які виникають в діяльності органів місцевого саморядування у сфері юстиції, а також надати про-позиції щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Питання інституційного за-безпечення реалізації повноважень у сфері юстиції з боку міс-цевого самоврядування є одним з найважливіших. Ю. С. Шем-шученко під юстицією розуміє два складники: 1) правосуддя; 2) систему судових та пов'язаних з їх діяльністю установ. Крім судів, до цієї системи включають прокуратуру, органи слідства, адвокатуру, нотаріат тощо. Об'єднуючими засадами для них є їх покликання служити торжеству правосуддя, законності

й справедливості, забезпеченню прав гр-н. Органом управління у цій галузі є міністерство юстиції [10, с.499]. Згідно з Положенням про Міністерство юстиції України [5], Мінюст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, з питань утримання військовополонених, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації; забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції.

Дане положення системно закріплює основні завдання, які здійснює Міністерство юстиції та його територіальні органи. До них належать: 1) забезпечення формування та реалізація державної правової політики, політики з питань банкрутства; 2) забезпечення формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації : 2⁻¹) забезпечення проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади»; 2⁻²) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських фор-

мувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності; 2⁻³) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері організації примусового виконання рішень; 2⁻⁴) забезпечення своєчасного, повного і неупередженого виконання рішень у порядку, встановленому законодавством; 2⁻⁵) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації; 2⁻⁶) забезпечення формування системи наглядових, соціальних, виховних та профілактичних заходів, які застосовуються до засуджених та осіб, узятих під варту; 2⁻⁷) контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та осіб, узятих під варту; 2⁻⁸) забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері правової освіти, правової обізнаності, інформування населення, доступу громадян до джерел правової інформації; 2⁻⁹) забезпечення формування та реалізація державної політики з питань утримання військовополонених; 2⁻¹⁰) забезпечення реалізації державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, у тому числі вжиття заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України; 3) здійснення загального управління у сфері надання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги; 4) забезпечення самопредставництва Мінюсту як органу державної влади, який у випадках, передбачених законом, бере участь у справах та діє у судах України від імені та в інтересах держави, зокрема через територіальні органи Мінюсту; здійснення захисту інтересів України у Європейському суді з прав людини, під час урегулювання спорів і розгляду в закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземних суб'єктів та України; 4⁻¹) забезпечення представництва та само-

представництва інтересів Кабінету Міністрів України у судах України у випадках, передбачених законом, зокрема через територіальні органи Мін'юсту; 4⁻²) забезпечення самопредставництва Мінюсту як органу, якому надано право звертатися до суду в інтересах осіб, які не мають в Україні постійного місця проживання, під час розгляду справ у судах України у випадках, передбачених Конвенцією про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей; 5) експертне забезпечення правосуддя; 6) організація роботи нотаріату; 7) запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (щодо адвокатських бюро, адвокатських об'єднань та адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально; нотаріусів; суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги; осіб, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юридичними особами); 8) здійснення міжнародно-правового співробітництва, забезпечення дотримання і виконання зобов'язань, узятих за міжнародними договорами України з правових питань. Ці завдання є своєрідним орієнтиром для проведення класифікації повноважень органів місцевого самоврядування в цій сфері.

Даний орган має свою структуру, до складу якої входять його територіальні органи. Однак ця система територіальних органів не може охопити всі без виключення території в державі. Згідно пп. 10 п. 12² Положення юрисдикція територіальних органів поширюється на територію однієї або кількох областей, Автономної Республіки Крим, міста Києва або Севастополя. Таким чином, система територіальних органів охоплює виключно регіональний рівень.

При цьому на рівні сіл, селищ та міст не зникає потреба у здійсненні функцій органів юстиції, а з метою економії кадрових, організаційних та інших ресурсів, ці повноваження віднесені до системи місцевого самоврядування, яка на вказаних рівнях має всі можливості для ефективного їх здійснення. Втім слід звернути увагу, що в межах реалізації вказаних повноважень органи місцевого самоврядування не є підзвітними чи підконтро-

ольними органам юстиції, навіть у випадку, коли це стосується здійснення ними делегованих повноважень. Це впливає з відповідної Постанови КМУ [7], згідно якої контроль за реалізацією делегованих повноважень здійснюють місцеві державні адміністрації. Однак останні не мають в числі своїх структурних підрозділів тих, що стосуються юстиції, що становить ще одну проблему, пов'язану з фаховістю при здійсненні контролю за виконанням делегованих повноважень, що здійснюють органи місцевого самоврядування у сфері юстиції.

Місцеве самоврядування має право для забезпечення виконання наданих йому повноважень створювати власні організаційні структури у вигляді виконавчих органів рад на які покласти виконання даних повноважень. Враховуючи, що повноваження у сфері юстиції є достатньо розгалуженими, їх вирішення по окремих напрямках стикається з необхідністю перегляду існуючої системи виконавчих органів місцевих рад та віднесення до низки з них відповідних повноважень. Вирішення даної проблеми лежить у площині відповідальності місцевої ради та відповідного голови, які і формують систему виконавчих органів ради.

Інституційна система місцевого самоврядування відображена у Законі «Про місцеве самоврядування в Україні». Аналіз наведеної у ст.5 системи суб'єктів місцевого самоврядування дозволяє встановити, що повноваження у сфері юстиції виконують переважно місцеві ради та їх виконавчі органи.

Так, за сільськими, селищними, міськими радами відповідно до ст. 26 ч.1 п.39¹вищевказаного Закону закріплено повноваження по прийняттю рішень щодо створення відповідно до закону за рахунок коштів місцевого бюджету установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення і звільнення керівників цих установ, залучення в установленому законом порядку фізичних чи юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги. По інших напрямкам функціонування органів юстиції повноваження за місцевими радами не закріплені. Тому можна зрозуміти висновок, що за обсягом повноважень, які мають ради у сфері юстиції, їх набагато менше, ніж у їхніх виконавчих органів. Це пояснюється тим, що ради є органами загальної компетенції, тобто

можуть приймати рішення з усіх питань місцевого значення, в тому числі, з питань, що виникають у сфері юстиції. Вони призвані врегулювати будь-яке питання місцевого значення шляхом ухвалення актів локального значення (рішень).

Найбільший обсяг повноважень у сфері юстиції мають виконавчі органи сільських, селищних, міських рад. Про це свідчать норми ч.2 ст.34 (у сфері соціального захисту населення), ч.2 ст.30 (у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку), ч.2 ст.32 (щодо освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту), ч.1 п.1 ст.37 (щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою), ч.2 ст. 38 (щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян), ст. 38¹ (щодо надання безоплатної первинної допомоги). Крім того, сюди можна віднести і нагородні повноваження (ст.39) якщо вони стосуються відповідних нагород у сфері юстиції. Такий значний обсяг повноважень виконавчих органів рад пояснюється тим, що вони наделять до числа делегованих повноважень, які в системі місцевого самоврядування можуть здійснювати саме ці органи.

За виконавчими органами рад Законом «Про місцеве самоврядування в Україні» закріплені галузеві повноваження. Однак, такі повноваження не класифікуються за сферою юстиції. На наш погляд, ця сфера має міжгалузевий характер, а тому досить складно чітко ідентифікувати сформульоване в Законі повноваження як таке, що належить до сфери юстиції та закріпити його за одним конкретним виконавчим органом ради. Це становить значну проблему їх виокремлення і точного вінесення саме до сфери юстиції. Як приклад, у ч.2 ст. 30 Закону лише низка окремих поноважень, що стосуються транспортного забезпечення можуть бути опосередковано віднесені до сфери юстиції. Сама ж норма є комплексною і складає важливу галузеву предметну підвідомчість саме місцевого самоврядування. Таким чином, сфера юстиції не виділяється як окрема предметна підвідомчість місцевого самоврядування, що відбивається на законодавчому врегулюванні цих питань. На наш погляд,

даному виду класифікації повноважень місцевого самоврядування необхідно приділити більше уваги, оскільки ця сфера є єдиною, яка стосується захисту прав і свобод людини й громадянина. Тому доцільно окремо виділити та закріпити повноваження органів місцевого самоврядування у сфері юстиції.

Окрему важливу групу повноважень місцевого самоврядування у сфері юстиції становлять реєстраційні повноваження. Як показує практика, такі повноваження місцевого самоврядування суттєво збільшуються у зв'язку з реформою децентралізації. Серед останніх таких повноважень, які були передані місцевому самоврядуванню стали повноваження у сфері реєстрації актів цивільного стану [9]. Ця група повноважень здійснюється виконавчими органами сільських, селищних, міських рад. Зокрема, вони здійснюють державну реєстрацію: 1) права власності та права довірчої власності як способу забезпечення виконання зобов'язання на нерухоме майно, об'єктів незавершеного будівництва, 2) речових прав, похідних від права власності: (а) права користування (сервітуту), (б) права користування земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзису), (в) права забудови земельної ділянки (суперфіцію), (г) права господарського відання, (д) права оперативного управління, (е) права постійного користування та права оренди (суборенди) земельної ділянки, (є) права користування (найму, оренди) будівлею або іншою капітальною спорудою (їх окремою частиною), що виникає на підставі договору найму (оренди) будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини), укладеного на строк не менш як три роки, (ж) іпотеки, (з) права довірчої власності, (і) інших речових прав відповідно до закону, 3) права власності на об'єкт незавершеного будівництва, 4) заборону відчуження та арешт нерухомого майна, податкову заставу, предметом якої є нерухоме майно, та інших обтяжень.

При цьому у Державному реєстрі прав реєструються речові права та їх обтяження на: (а) земельні ділянки, (б) підприємства як єдині майнові комплекси, (в) житлові будинки, будівлі, споруди, а також їх окремі частини, квартири, житлові та нежитлові приміщення.

Крім реєстраційних повноважень органи місцевого самоврядування у сфері юстиції здійснюють повноваження щодо (а) правової роботи, в тому числі, організовує роботу юридичної служби, яка займається питаннями експертної діяльності, забезпечує правове навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб тощо, (б) забезпечення надання безоплатної правової допомоги, в тому числі правової освіти, правової обізнаності, інформування населення, доступу громадян до джерел правової інформації, (в) забезпечення реалізації антидискримінаційної політики та прав внутрішньо переміщених осіб, (г) забезпечення формування списку присяжних (ч.1 ст.64 Закону «Про судоустрій і статус суддів»), (д) забезпечення сприяння засудженим, які готуються до звільнення, у визначенні місця проживання після звільнення; влаштуванні до спеціалізованих установ для звільнених; госпіталізації до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують стаціонарної медичної допомоги; працевлаштуванні працездатних осіб, (е) забезпечення регуляторної діяльності на локальному рівні, яка є частиною державної правової політики держави та забезпечується органами юстиції.

Враховуючи, що сфера повноважень місцевого самоврядування у сфері юстиції є достатньо обширною, виникає питання щодо співвідношення власних та делегованих повноважень органів місцевого саморядування у цій сфері. Аналіз Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» показує, що це є специфічна сфера, тому переважна більшість повноважень належать до числа делегованих. Втім, зважаючи на те, що делеговані повноваження встановлюються і змінюються відповідно до закону, а останні зміни в закон щодо цих повноважень точно вносились ще кілька років тому, ці повноваження вже інтегрувались в самоврядницьку діяльність місцевого самоврядування настільки, що фактично перейшли в систему муніципальних і звично для населення здійснюються на місцевому рівні.

Особливе місце в системі інституційного забезпечення повноважень у сфері юстиції посідає сільський, селищний, міський голова. Будучи представником населення відповідної території, а також головною посадовою особою територіальної громади (ч.1 ст.12) він наділений низкою повноважень у сфері юстиції.

Відповідно до порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування [6] у сільських населених пунктах уповноважені на це посадові особи органу місцевого самоврядування вчиняють такі нотаріальні дії: (а) вживають заходів щодо охорони спадкового майна; (б) посвідчують заповіти (крім секретних); (в) видають дублікати посвідчених ними документів; (г) засвідчують вірність копій (фотокопій) документів і виписок з них; (д) засвідчують справжність підпису на документах; (е) видають свідоцтва про право на спадщину; (є) видають свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя. При цьому контроль за організацією нотаріальної діяльності уповноважених на це посадових осіб органів місцевого самоврядування, дотриманням ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконанням правил нотаріального діловодства здійснюється Міністерством юстиції України.

На наш погляд, в цілому необхідно посилити контроль за виконанням органами місцевого самоврядування повноважень у сфері юстиції, оскільки саме ця сфера є особливо важливою для жителів територіальних громад, пов'язана із захистом їх прав і законних інтересів.

В інституційному аспекті дані питання забезпечуються посадовими особами органів місцевого самоврядування. Слід звернути увагу, що до таких осіб належить і сільський, селищний, міський голова, хоча згідно законодавства його статус визначений як головна посадова особа територіальної громади. При цьому остання не є органом місцевого самоврядування, що вносить елементи правової невизначеності в систему даних правовідносин.

Висновки. Таким чином, органи місцевого самоврядування, не будучи елементом державної влади в Україні, зважаючи на рівень їх територіальної юрисдикції, наділяються державними повноваженнями у сфері юстиції через інститут їх делегування. Крім того, доцільно передбачити практику сторення окремих виконавчих органів місцевих рад, які б забезпечували виконання повноважень у сфері юстиції. На наш погляд, низкою повноважень у сфері юстиції доцільно наділяти старосту, який при-

значається в окремих адміністративно-територіальних одиницях об'єднаної територіальної громади.

Список використаних джерел:

1. Гончарук Н. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування: правові й функціональні аспекти. Публічне управління. 2011. № 1. С. 32.
2. Дробуш І. В. Функції органів місцевого самоврядування в Україні: монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. 244 с.
3. Железняк Н. А. Правові та організаційні форми діяльності Міністерства юстиції України у здійсненні державної правової політики (теоретичні та практичні питання) : автореф. дис... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 21 с.
4. Кобацька Х. І. Порівняльно-павова характеристика центральних органів виконавчої влади у сфері юстиції : європейська традиція та вітчизняна практика : автореф. Дис.... Канд. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2017. 19 с.
5. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова КМУ від 2 липня 2014 р. № 228.Офіційний вісник України. 2014. № 54. Ст. 1455.
6. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування: Наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2011 р. № 3306/5.Офіційний вісник України. 2011. №91. с. 172.
7. Про затвердження Порядку контролю за здійсненням органами місцевого самоврядування делегованих повноважень органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 09.03.1999 № 339.Офіційний вісник України. 1999. № 10. Ст. 390
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. ст. 170
9. Щодо здійснення повноважень у сфері державної реєстрації актів цивільного стану виконавчими органами місцевого самоврядування: Лист Мініюсту від 22.02.2022 р. N 22394/8.4.2/32—22
10. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ: «Українська енциклопедія», Т. 6: Т – Я. 2004. 768 с.

REFERENCES :

1. Honcharuk N. (2011). Vzaiemodiia orhaniv derzhavnoi vldy ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: pravovi y funktsionalni aspekty. Publichne upravlinnia. № 1. p. 32.

2. Drobush I. V. (2003). Funktsii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: monohrafiia. K.: In-t derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho NAN Ukrainy.
3. Zhelezniak N. A. (2005). Pravovi ta orhanizatsiini formy diialnosti Ministerstva yustytzii Ukrainy u zdiisnenni derzhavnoi pravovoi polityky (teoretychni ta praktychni pytannia) : candidate's thesis :12.00.01. Kyiv.
4. Kobatska Kh. I. (2017). Porivnialno-pavova kharakterystyka tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady u sferi yustytzii : yevropeiska tradyttsiia ta vitchyzniana praktyka : candidate's thesis: 12.00.01. Kyiv.
5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo yustytzii Ukrainy: Postanova KMU vid 2 lypnia 2014 r. № 228. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. 2014. № 54. art. 1455.
6. Pro zatverdzhennia Poriadku vchynennia notarialnykh dii posadovymy osobamy orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy vid 11.11.2011 r. № 3306/5. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. 2011. № 91. p. 172.
7. Pro zatverdzhennia Poriadku kontroliu za zdiisnenniam orhanamy mistsevoho samovriaduvannia delehovanykh povnovazhen orhaniv vykonavchoi vlady: Postanova KMU vid 09.03.1999 № 339. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy*. 1999. № 10. art. 390
8. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997.
9. № 280/97-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1997. № 24. art. 170
10. Shchodo zdiisnennia povnovazhen u sferi derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu vykonavchymy orhanamy mistsevoho samovriaduvannia: Lyst Miniustu vid 22.02.2022 r. N 22394/8.4.2/32–22
11. Yurydychna entsyklopediia: 6 vols. Yu. S. Shemshuchenko (Ed.). (2004). Kyiv: «Ukrainska entsyklopediia», Voll. 6: T – Ya.

O. Yu. Lilaliuk, P. M. Lyubchenko

Institutional and functional problems of the activities of lical self-government bodies in the field of justice.

***Summary.** The article deals with the problems of institutional and functional capabilities of local self-government bodies in the field of justice. First of all, the legal framework is analyzed, which generally consolidates the powers of the central executive body in this area. A list of these powers of the Ministry of Justice is given, which is taken as a basis and becomes a guideline for further research on the powers of local self-government bodies in this area. The norms of the law «About Local Self-Government in Ukraine» are analyzed in order to determine whether local self-government bodies have powers in the field of justice. At the same time, special attention is paid to the analysis of which local government bodies are*

assigned powers in the field of justice – representative or executive. This makes it possible to classify these powers as more important or less important. It is proposed to classify these powers into registration powers, which make up the largest number in the local government system, as well as powers related to legal work, including organizing the work of a legal service that deals with expert activities, provides legal training and advanced training for officials etc., powers to ensure the provision of free legal assistance, including legal education, legal awareness, informing the population, access of citizens to sources of legal information, powers to ensure the implementation of anti-discrimination policy, ensuring the rights of internally displaced persons, powers to ensure the formation of a list of jurors (part 1 Article 64 of the Law «On the judiciary and the status of judges»), powers to assist convicts who are preparing for dismissal in: determining the place of residence after dismissal; placement in specialized institutions for the dismissed; hospitalization in healthcare facilities of persons in need of inpatient medical care; employment of able-bodied persons, the authority to ensure regulatory activities at the local level, which is part of the state legal policy and is provided by the justice authorities.

In addition, an analysis is made of the powers in the field of justice, which are performed by officials of local governments.

Key words: *local self-government, organization of local self-government, justice, activity in the sphere of justice.*